

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.167/2025/12.
A felperes:	felperes (cím1)
A felperes képviselője:	Ügyvédi Iroda1 (cím2, ügyintéző: dr. Kohl József ügyvéd)
Az alperes:	Magyar Nemzeti Bank (1013 Budapest, Krisztina körút 55.)
Az alperes képviselője:	dr. Péchyné dr. Fekete Anna Veronika kamarai jogtanácsos
Az alperesi érdekelt:	érdekelt1 (cím3)
Az alperesi érdekelt képviselője:	dr. Kulcsár István egyéni ügyvéd (cím4)
A per tárgya:	pénzügyi fogyasztóvédelmi ügyben indult közigazgatási jogvita (határozatszám1)
A fellebbezést benyújtó fél:	felperes (8. sorszám alatt), alperes (5. sorszám alatt),
A fellebbezésekkel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 106.K.703.947/2024/4. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 37.465 (harminchétezer-négyszázhatvanöt) forint másodfokú perköltséget, illetve kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesi érdekeltnek 3.000 forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára fizessen meg 8.000 (nyolcezer) forint fellebbezési illetéket. Az alperes oldalán felmerült fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés szempontjából releváns tényállás

[1] A felperes mint pénzügyi intézmény 2016. április 24-i hatállyal az érdekelttel – aki nála 2013-tól írásban, telefonon rendkívül nagy számú panaszt terjesztett elő; rendszeresen látogatta a bankfiókokat; hívta a telefonos ügyfélszolgálatát; valamint vele szemben tömegesen kezdeményezett különböző hatósági és bírósági eljárásokat – minden korábbi szerződéses kapcsolatot megszakított. A felperes által az érdekelttel szemben jó hírnév megsértése miatt indított perben a Fővárosi Ítéltábla a 32.Pkf.25.077/2018/2. számú, ideiglenes intézkedést elrendelő jogerős végzésével (a továbbiakban: ideiglenes intézkedés) arra kötelezte az érdekeltet, hogy a felek közötti jogvita jogerős eldöntéséig tartózkodjon a felperes részére olyan tartalmú írásbeli nyilatkozatok peren kívüli megküldésétől, melyek a korábbi szerződéses viszonyukkal kapcsolatosak.

[2] A felperes 2020. július 16. napján kelt közérdekű bejelentéssel (a továbbiakban: Bejelentés) fordult a Hivatalához (a továbbiakban: Hivatal) az érdekelt cselekvőképességét meghatározott ügycsoportok tekintetében részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezése iránti per kezdeményezése érdekében. A Bejelentéshez 12 iratot csatolt mellékletként, egyebek mellett az érdekelt által 2016 márciusáig hozzá benyújtott panaszok listáját (1. számú melléklet); az ideiglenes intézkedést (2. számú melléklet); a hatóság1 határozatszám2 számú határozatát (3. számú melléklet); az érdekelt egyes kifogásolható megnyilvánulásait tartalmazó tárgyalási jegyzőkönyveket (8. számú melléklet).

[3] Az érdekelt 2021. április 22. napján e-mailben a felperesnél beadványt (a továbbiakban: Beadvány) terjesztett elő, melynek 8. pontjában azt állította, hogy a felperes a Bejelentéséhez jogalap nélkül számos banktitkát képező, illetve szigorúan bizalmas személyes adatát csatolta.

[4] A felperes a Beadványt nem a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 288. § (1) bekezdése szerinti panasznak, hanem a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2016/679 rendelet (a továbbiakban: GDPR) 15. cikke szerinti érintetti hozzáférési jog és 17. cikke szerinti törléshez való jog gyakorlása keretében előterjesztett kérelemnek tekintette, melyre válaszáat – a vonatkozó 1 hónapos válaszadási határidőt 2 hónappal meghosszabbítva – a 2021. július 19. napján kelt levelében küldte meg.

[5] Az érdekelt 2021. június 22. napján a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mnbtv.) 81. §-ában meghatározott fogyasztóvédelmi eljárás lefolytatására irányuló kérelemmel (a továbbiakban: Kérelem) élt az alperesnél, melyben – egyebek mellett – előadta, hogy a Beadvány 8. pontja a Hpt. szerinti panasznak minősül; az arra határidőben történő válaszadás elmulasztása és a Hpt. banktitok megőrzésére vonatkozó kötelezettség megsértése miatt a felperes jogsértésének megállapítását, valamint a panasz megválaszolására kötelezését kérte. Nézete szerint a felperes a Bejelentés 1., 2., 3., 6. és 11. számú mellékletét képező iratokat, valamint a büntetőügyekben keletkezett egyes jegyzőkönyveket a Hivatalnak kérés nélkül adta át.

[6] Az alperes a határozatszám1 számú határozatában (a továbbiakban: határozat) a felperest a fogyasztói panaszok határidőben történő megválaszolására, valamint a banktitok megtartására vonatkozó jogszabályi rendelkezések mindenkor betartására hívta fel; egyidejűleg előbbi jogszabálysértésére tekintettel 250.000 forint, míg utóbbi miatt 450.000

forint fogyasztóvédelmi bírság megfizetésére kötelezte. Indokolása szerint a Beadvány 8. pontja az egyes pénzügyi szervezetek panaszkezelésének formájára és módjára vonatkozó részletes szabályokról szóló 46/2018. (XII. 17.) MNB rendelet (a továbbiakban: MNB rendelet) 2. § (1) bekezdése és a Hpt. 288. § (1) bekezdése alapján a felperes magatartására és tevékenységére vonatkozó panasz, mely tekintetében a felperest a pénzforgalmi intézmények, az elektronikuspénz-kibocsátó intézmények, az utalványkibocsátók, a pénzügyi intézmények és a független pénzügyi szolgáltatás közvetítők panaszkezelésének eljárásával, valamint panaszkezelési szabályzatával kapcsolatos részletes szabályokról szóló 435/2016. (XII. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 2. § (5) bekezdése, az MNB rendelet 2. § (1) bekezdése és 5. § (1) bekezdése szerinti kivizsgálási és válaszadási kötelezettség terheli, azonban arra – a Korm. rendelet 2. § (5) bekezdését sértve – határidőn túl adott tájékoztatást. A Bejelentés 1., 2., és 3. számú melléklete, valamint a jegyzőkönyvek (8. számú melléklet) a felperes és az érdekelt között fennállt szerződéses jogviszonyra, illetve azzal összefüggésben az érdekelt igényérvényesítésére vonatkozó, a Hpt. 160. § (1) bekezdésére figyelemmel banktitoknak minősülő adatokat tartalmaztak, melyet a felperes nem a Hivatal adatkérése alapján adott át. A Bejelentéssel elérni kívánt cél alapvetően a felperesi üzletmenet zavartalan folytatásának biztosítására irányult, amely a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Kbtv.) 1. § (3) bekezdése szerinti közérdekű bejelentés jogintézményének nem feleltethető meg, ily módon arra – mint joga, jogos érdeke érvényesítéséhez szükséges és indokolt adatátadásra – a titoktartási kötelezettség alóli mentesülés indokaként sem hivatkozhat. A felperest a fogyasztóvédelmi jogszabályi rendelkezések mindenkor betartására az Mnbvtv. 88. § (1) bekezdés a) pontja, 75. § (4) bekezdés a), c) és e)-i) pontjai alapján hívta fel, a fogyasztóvédelmi bírságot az Mnbvtv. 88. § (1) bekezdés f) pont, 89. § (1) bekezdés a) pont, a 4. § (9) bekezdés d) pont és a 75. § (4) bekezdés a), c) és e)-i) pontjaira alapította.

A kereset, a védírat és az érdekelt nyilatkozata

[7] A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megsemmisítését, másodlagosan a határozat megsemmisítését és az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte. Keresetében eljárásjogi – a tényállás tisztázási és az indokolási kötelezettség megsértésére – és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozott.

[8] Az anyagi jogszabálysértések körében előadta, hogy álláspontja szerint az alperes az Mnbvtv. 81. § (1) bekezdés a) pontját sértve indított fogyasztóvédelmi eljárást, mert kizárólag a 39. §-ában meghatározott törvényekben vagy azok végrehajtására kiadott jogszabályban előírt fogyasztóvédelmi rendelkezések betartása vizsgálható, azonban a Hpt. banktitokra vonatkozó 71. címe, 288. § (1) bekezdése, a Korm. rendelet 2. § (5) bekezdése, az MNB rendelet 2. § (1) bekezdése és 5. § (1) bekezdése nem kifejezetten fogyasztói, hanem valamennyi ügyfélre vonatkozó jogot megállapító rendelkezések, ezért az eljárást az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 47. § (1) bekezdés a) pontja alapján meg kellett volna szüntetni.

[9] Az ideiglenes intézkedés folytán a Beadvány mint szerződéssel kapcsolatos magatartására vonatkozó kifogás benyújtása az elrendelt tartózkodási kötelezettség alá esik, jogellenes, így az alperes válaszadási kötelezettséget az Ákr. 2. §-ának sérelmével, az ügy egyedi körülményeinek figyelmen kívül hagyásával állapított meg. E körben a keresetindítási határidőt követően jogszabálysértésként megjelölte az Ákr. 123. § (1) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 1959. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 156. § (1) bekezdését, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdését, 2:43. § d) pontját, a 6:9. §-a folytán irányadó 6:95. §-át, 6:108. § (1) bekezdését, a

bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 6. §-át, valamint az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdését.

[10] Álláspontja szerint az érdekelt panaszjogát a társadalmi rendeltetésével ellentétesen, visszaélészerűen gyakorolja, melyet az alperesnek vizsgálnia kellett volna.

[11] Az alperes az eljárást az Mnbtv. 81. § (3) bekezdésének sérelmével folytatta le, mert a Beadvány 8. pontja beazonosítható tények hiányában nem kellően pontos, a Kérelemben foglaltakkal nincs átfedésben, ezért az eljárás megszüntetésének lett volna helye.

[12] Az alperes a Beadvány 8., az érdekelttel korábban kötött szerződések megszűnését követő magatartására vonatkozó pontját a Hpt. 288. § (1) bekezdésével és MNB rendelet 2. § (1) bekezdésével ellentétesen minősítette panasznak, mert azt csak ügyfél [Hpt. 160. § (2) bekezdés] tehet, és az kizárólag a szerződés fennállta alatt megvalósult magatartásra vonatkozhat, azonban egyik feltétel sem teljesül. Az Mnbtv. 83. § (1) bekezdése alapján a szerződés megszűnését követő öt év elteltével nem nyújtható be panasz. A panaszkezelési kötelezettség hiánya levezethető a Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontjából, mert az érdekeltre vonatkozó adatok Hivatal részére közérdekű bejelentés keretében történő átadása nem tartozik a Hpt. tárgyi hatálya alá. A Fővárosi Törvényszék a 106.K.701.506/2020/14. számú jogerős ítéletében kimondta, hogy az általa tett szabálysértési feljelentés esetén a Hpt. vonatkozó szabályai nem érvényesülnek. A Bejelentés semmilyen módon nem kapcsolódik szerződéshez, annak megszűnéséhez, az általa nyújtott pénzügyi szolgáltatásokhoz, ezért az nem a Hpt. és az MNB rendelet alapján ítélandó meg.

[13] A banktitok megsértésének megállapítása jogellenes, mert az érdekelt a vitatott adatokat már korábban nyilvánosságra hozta, azok így köztudomásúak (Pfv.IV.20.455/2012/6.), továbbá a Hpt. 161. § (2) bekezdés b) pontja a Hivatalt a banktitok gyámügyekkel összefüggő kezelésére felhatalmazza. A Hivatalhoz – az Alaptörvény XXV. cikkében definiált alapvető joga gyakorlásával, a Kbtv. 1. § (4) bekezdésén alapuló, a Hpt. tiltó rendelkezésének érvényesülését kizáró felhatalmazás alapján – benyújtott adatokat nem mint pénzügyi szolgáltatónak az érdekelttel fennállt ügyfélkapcsolattal összefüggésben használta fel, hanem a jogainak védelme érdekében tárta az eljárni jogosult hatóság elé, így a banktitok megsértése kizárt. Az alperes tévesen, a Kbtv.-ben foglaltaktól eltérően, hatáskör hiányában minősítette jogilag magalapozatlannak a Bejelentést, ami, ha esetlegesen fennáll, a Bejelentést közérdekű bejelentésként való minősítésétől és a bejelentő védelmét biztosító törvényi garanciáktól nem fosztja meg. Az alperesi marasztalásra és a kötelezésre a Kbtv. 3. § (2) bekezdésében és 11. §-ában foglalt, a közérdekű bejelentők számára a közérdekű bejelentéssel összefüggő hátrányokkal szembeni immunitást biztosító törvényi garanciák miatt nem kerülhetett volna sor.

[14] Az alperes védiratában – a határozatában foglaltakat fenntartva – a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy az Mnbtv. 39. § (1) bekezdésében nevesített Hpt. 71. címe a banktitokra, a 288. § (1) bekezdése a panaszkezelésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza, mindkét jogintézmény a pénzügyi fogyasztóvédelem szabályozási tárgyai közé tartozik, tehát a fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárás lefolytatásának feltételei fennálltak. A banktitok megtartásának kötelezettsége a szerződéssel összefüggő magatartásnak minősül, ami a pénzügyi intézményt a Hpt. 165. § (1) bekezdése értelmében időbeli korlátozás nélkül terheli, ezért nincs jelentősége, hogy a panasz benyújtásának időpontjában az érdekelttel már nem állt szerződéses jogviszonyban. A Beadvány 8. pontja meghatározza, hogy az érdekelt mely

banktitoknak minősülő adatai harmadik személy részére történő átadását sérelmezi, és ezzel egyezően a Kérelem is megjelöli, hogy mely adatok körében tartja sérelmesnek a banktitok átadását. Az Mnbtv. 81. § (3) bekezdése a panasszal szemben az azonosításra alkalmasság feltételét szabja. A felperes az ideiglenes intézkedést tévesen értelmezi, arra kizárólag abban a perben hozandó határozat keretei között van lehetőség, a bíróság a per tárgyától független kötelezettséget nem állapíthat meg, a végzés szerint az érdekelt a felperes irányába tehető nyilatkozatoktól általában véve nem volt eltiltható. A visszaélésszerű beadványozási gyakorlat vizsgálatának nem volt jelentősége, a határozat is csak a Beadvány 8. pontjával kapcsolatban tartalmaz megállapítást. A banktitok átadására vonatkozóan a Hpt.-ben felsorolt eseteken kívül a jogszabályi előírás alóli mentesülésre nincs lehetőség, a 161. § (1) bekezdés b) pontja rögzíti, hogy a banktitok megtartásának kötelezettsége alól kizárólag a Hpt. adhat felmentést, mely körbe a közérdekű bejelentés nem tartozik, a Kbtv. a Hpt. esetköreit nem bővítheti. Kizárólag abban az esetben lehet mentesülni a banktitok megtartásának kötelezettsége alól, ha az adatátadásra az adott szerv írásbeli megkeresése alapján kerül sor. A Bejelentés a célja alapján egyébként sem minősül közérdekű bejelentésnek, ezért a Kbtv. 3. § (2) bekezdésében és 11. §-ában foglaltak sem relevánsak. A banktitok megtartásának kötelezettségét nem érinti, hogy az elvesztette bizalmas jellegét. A tényállást a releváns tények körében feltárta, és az indokolási kötelezettségének a szükséges részletességgel eleget tett.

[15] Az érdekelt az alperes pernyertességét támogatva a kereset elutasítását kérte. Rámutatott, hogy a Fővárosi Ítéltábla annak ellenére rendelt el ideiglenes intézkedést, hogy azt a felperes nem kérte, a jó hírnév megsértése miatt indított per egyébként sem kapcsolódhat a panaszkezeléshez.

Az elsőfokú bíróság alapeljárásban hozott ítélete, a Fővárosi Ítéltábla végzése

[16] Az elsőfokú bíróság 106.K.700.877/2022/29. számú ítéletével a határozatot a tényállás-tisztázási, valamint indokolási kötelezettség megsértése mint lényeges eljárási jogszabálysértés miatt megsemmisítette, és az alperest új eljárásra kötelezte. Az alperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla a 4.Kf.700.069/2024/11. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásra meghagyta az elsőfokú bíróságnak, hogy a határozatot az indokolási és tényállástisztázási kötelezettség elmulasztása miatt nem semmisítheti meg. Elsőként azt kell vizsgálnia a kereset alapján, van-e helye fogyasztóvédelmi eljárásnak, amennyiben az eljárás megindítható és lefolytatható volt, abban kell állást foglalnia, hogy az ideiglenes intézkedés kizárja-e a felperes panaszkezelési kötelezettségét. Csak ezt követően kerül abba a helyzetbe, hogy értékelje, miszerint a Beadvány 8. pontja a Hpt. és az MNB rendelet fogalmai rendszere szerint panasznak minősül-e, az eljárás megszüntetésének van-e helye. Amennyiben a Beadvány vitatott pontja a jogszabályi definíciónak megfelel, vizsgálnia kell a felperes egyéb anyagi jogsértésre vonatkozó kereseti állításait. Az érdekelt visszaélésszerű panasztételi és eljárásindítási joggyakorlása mint irreleváns tény nem vizsgálható.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletével a határozatot megsemmisítette, és az alperest új eljárásra kötelezte. Rámutatott, hogy az alperes a releváns tényeket feltárta, mulasztás a tényállás tisztázása körében nem terheli, az Mnbtv. 49/C. § (2) bekezdés megsértése nem volt megállapítható. Az ügy érdemében kifejtette, hogy a Hpt. 288. §-a ugyan általános szabályokat fogalmaz meg, és valamennyi ügyfélre vonatkozik, abba a fogyasztók is beletartoznak, sőt kifejezetten a fogyasztókra vonatkozó eltérő rendelkezéseket is

meghatároz. A Hpt. 288. § (1) bekezdése, az MNB rendelet 2. § (1) bekezdése, és a Hpt. 165. §-a a fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget fogalmaz meg, így ezen szabályok betartása fogyasztóvédelmi vizsgálat tárgyát képezheti. Az Mnbvt. 81. § (3) bekezdése csak azt a követelményt támasztja a panasszal szemben, hogy azt a pénzügyi intézménynél „azonosítására alkalmas tartalommal” kell előterjeszteni, nem írja elő azt, hogy a panasz és a fogyasztóvédelmi eljárás megindítására irányuló kérelem között átfedésnek kell lenni. Az ideiglenes intézkedést vizsgálva rámutatott, hogy az alapján az érdekeltnek tartózkodnia kellett a felperes részére olyan tartalmú írásbeli nyilatkozatok peren kívüli megküldésétől, melyek a közöttük fennálló korábbi szerződéses viszonytal voltak kapcsolatosak, és a jóhírnév megsértését valósíthatták meg. Az ilyen nyilatkozatok tekintetében a felperest nem terhelte válaszadási kötelezettség, ugyanakkor az érdekelt az általa banktitoknak tartott adatai Hivatal részére történő átadását sérelmezve a Beadvány 8. pontjában írt kifogásait a saját jogai megóvása érdekében terjesztette elő. Az ideiglenes intézkedés nem érintette a panasztételi jogot, a felperes panaszkezelési kötelezettségét nem zárta ki. Mindazonáltal a Beadvány 8. pontja nem tekinthető panasznak, nem tartozik a Hpt. 288. § (1) bekezdés hatálya alá sem, ezért a felperesnek panaszkezelési, válaszadási kötelezettsége nem keletkezett. Bár az alperes helytállóan érvelt azzal, hogy a panaszjog a szerződés megszűnésével nem szűnik meg, azonban az érdekelt nem a felek közötti, a szerződés megszűnését követően a szerződéssel összefüggő szolgáltatói magatartást kifogásolta, nem is pénzügyi szolgáltatással összefüggésben adott elő sérelmeket, hanem azt, hogy a felperes a bejelentésben a banktitkot képező személyes adatait tartalmazó iratokat csatolta mellékletként, és azokat a Hivatalnak kiadta, mely magatartás nem tartozik a Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontja alá. Megállapította, hogy az alperes a felperest jogszerűtlenül marasztalta, ezért a határozatot megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte, a további kereseti érveket pedig – mint szükségtelent – már nem vizsgálta. A megismételt eljárásra meghagyta, hogy az alperesnek a hatáskör hiányára tekintettel a szükséges intézkedéseket kell megtennie.

A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek

[18] A felperes fellebbezésében rendelkező rész helybenhagyása mellett az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Hpt. 288. § (1) bekezdését, 161. § (1) bekezdését, 165. § (1) és (2) bekezdéseit; az MNB rendelet 2. § (1) bekezdését; a Korm. rendelet 2. § (5) bekezdését, Ákr. 15. § (1) bekezdését, 46. § (1) bekezdés a) pontját és Pp. 346. § (5) bekezdését sérti. Az Mnbvt. 81. § (1) bekezdés a) pontja értelmében fogyasztóvédelmi ellenőrzési eljárás lefolytatásának kizárólag fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító rendelkezés tekintetében van helye, ilyennek pedig kizárólag azok a szabályok tekintendők, amelyekben a jogviszony jogosulti oldalán kizárólag fogyasztó állhat, más ügyfél nem. A Hpt. 288. § (1) bekezdése, a 165. § (1) és (2) bekezdése, (illetve az MNB rendelet 2. § (1) bekezdése és a Korm. rendelet 2. § (5) bekezdése) ilyen szabályoknak nem tekinthetők, hiszen ezek nem kizárólag fogyasztóval szemben tanúsítandó kötelezettségeket állapítanak meg. A cél szerinti értelmezés eredménye nem kerülhet szembe a jogszabály szövegének tényleges tartalmával, mert az már jogalkotási tevékenység. Az elsőfokú ítélet indokolásának [58] bekezdése az Alaptörvény 28. cikkét is sérti, mert fogyasztóvédelmi normaként értelmez olyan rendelkezést, ami nem fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget állapít meg. Az indokolás [59] bekezdése az Mnbvt. 81. § (3) bekezdésével ellentétes, mert a szabályozás logikájából, a panasz és az azt követő kérelem egymásra épülő jellegéből következik az, hogy a panasznak és a fogyasztóvédelmi eljárás megindítására

írányuló kérelemnek a lényeges elemek tekintetében átfedésben kell állniuk. A panasz tárgya a jogszabályok alapján a korábbi szerződéses jogviszonnyal összefüggő magatartás lehet, az ideiglenes intézkedés pedig e körben a beadványozás lehetőségét kizárja. Az ideiglenes intézkedést sértő jognyilatkozat a régi Pp. 156. § (1) bekezdésébe ütközik, valamint a jogszabály megkerülését, az azonnali jogvédelem kijátszását célozza, ami a Ptk. 6:95. §-a alapján semmis, így abból a Ptk. 6:108. § (1) bekezdésére, 6:10. §-ára, 6:109. §-ára figyelemmel jogok és kötelezettségek nem származhatnak, panaszkezelési kötelezettsége nincs. Az ideiglenes intézkedésbe ütköző panasz nem képes jogszerű célokat szolgálni, így fel sem merülhet, hogy a Beadvány 8. pontja az érdekelt jogainak megóvása érdekében született volna, tartalmilag – az érdekelt sérelemokozásra irányuló szándékát figyelembe véve – fel sem merülhet valós panaszkezelési igény, ezért a Beadvány nem felelhet meg a Hpt. 288. §-a szerinti és az MNB rendelet 2. § (1) bekezdése szerinti panasz fogalmának. Az elsőfokú ítélet „nem teszi kellően egyértelművé”, hogy a Beadvány 8. pontja azért sem minősülhet panasznak, mert az a közte és az érdekelt közötti szerződéses viszony megszűntét követő magatartást sérelmez, amikor az érdekelt már nem volt ügyfele. A Hpt. 288. § (1) bekezdése és az MNB rendelet 2. § (1) bekezdése szerint csak az a beadvány tekinthető panasznak a szerződés megszűntetését követően, amely még a szerződés fennállása alatt megvalósult banki magatartással szemben emel kifogást. Az elsőfokú ítélet indokolásából nem tűnik ki egyértelműen az sem, hogy a Hpt. 288. § (1) bekezdése értelmében a panasz előterjesztőjének a panasz előterjesztésekor ugyan nem, de a kifogásolt hitelintézeti magatartás megvalósulásakor kell ügyféli minőséggel rendelkeznie. Az elsőfokú ítéletből nem olvasható ki, hogy a banktitoksértés a terhére abban az esetben sem lett volna megállapítható, ha a Beadvány 8. pontja panasznak minősült volna. A helytelen értelmezés kiküszöbölése érdekében a „banktitok esetleges megsértése” szövegrész az elsőfokú ítélet indokolásából mellőzendő. Banktitoksértés megállapításának nincs helye, mert az érdekelt a Bejelentésben szereplő adatok zömét korábban már kérte nyilvánosságra hozni, azok bizalmas jellegüket elvesztették. A Kbtv. szerinti közérdekű bejelentés keretében az adatoknak a Hivatal részére történő átadása nem vonható a Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységi körbe, a vitatott magatartás nem tartozik a Hpt. tárgyi hatálya alá. A Bejelentés megtételét a Kbtv. 1. § (4) bekezdése, az Alaptörvény XXV. cikke is biztosítja, így a közérdekű bejelentés benyújtásához való jogát a Hpt. bankitokra vonatkozó rendelkezései nem korlátozhatják. Egy másik ügyben (határozatszám3) az alperes is eltérő álláspontot képvisel. A Kbtv. 3. § (2) bekezdése és 11. §-a alapján a közérdekű bejelentőt a közérdekű bejelentés benyújtása miatt hátrány nem érheti, ezért a banktitok jogalap nélküli átadása esetén sem lett volna marasztalható.

[19] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperes fellebbezésével érintett körben történő helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a fogyasztóvédelmi eljárás lefolytatásának a feltételei fennálltak, a Hpt. 288. §-a szerinti szabályok fogyasztóvédelmi előírások. A fogyasztónak nem minősülő ügyfelek számára is biztosított panasztételi jog nem adhat alapot a fogyasztók számára hátrányos, egyébként téves jogértelmezésre, mely szerint a panasz előterjesztésének joga nem minősül fogyasztói jognak. Kifejezett előírás hiányában az Mnbtv. 81. § (3) bekezdéséből nem következik, hogy a panasz és a kérelem között átfedésnek kell lennie. Az ideiglenes intézkedés arra nem terjedt ki, hogy az érdekelt a saját jogai védelmében, az arra irányuló igényérvényesítésében akadályozott legyen, a végzés is tartalmazza, hogy a panaszos általában véve a felperes irányába tehető nyilatkozatoktól nem volt eltiltható. A Hpt. által szabályozott panaszjog nem tekintendő a Ptk. 6:4. § szerinti akaratnyilatkozatnak, jognyilatkozatnak, hanem az – miként azt a Kúria a Pfv.20.466/2017/8. számú ítéletében kimondta – egy önálló jogintézmény, az ügyfelet védő, őt illető, a válaszhoz való jogot is magában foglaló jog, míg a pénzügyi intézmény számára törvényi kötelezettség. A Hpt. 288. § (1) bekezdése és az MNB rendelet 2. § (1) bekezdése

szerinti ügyfél kifejezés nem jelenti azt, hogy ügyfélnek csak az a személy minősül, aki a pénzügyi intézménnyel a kifogásolt hitelintézeti magatartás tanúsításakor vagy akár a panasz előterjesztésének időpontjában is szerződéses jogviszonyban áll. A közérdekű bejelentés előterjesztéséhez való jog a Hpt.-nek a banktitok megtartására vonatkozó rendelkezéseit nem írja felül, másrészt a felperes a banktitok megtartásának kötelezettsége alól nem mentesülhet arra való hivatkozással, hogy az érintett adatokat az érdekelt már közzétette, mert Hpt. a titokjogosult érintett adat titokban tartása kapcsán tanúsított magatartásának értékelésére nem ad lehetőséget. A közérdekű bejelentést a Hpt. a banktitoksértés alóli kivételszabályok alatt nem sorolja fel.

[20] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a panasz minősítése során kizárólag a Hpt. 288. § (1) bekezdésében és az MNB rendelet 2. § (1) bekezdésében foglaltaknak van jelentősége. Utóbbi szabály szerint „szerződéssel összefüggő” kifejezés körébe tartozik minden olyan magatartás, amely a szerződés létéből következik, amelynek tanúsítása a szerződés hiányában nem lenne lehetséges. A fogyasztó a pénzügyi intézmény jogsértésére figyelemmel a szerződés megszűnését követően is élhet a Hpt. által időbeli korlátozás nélkül biztosított panaszjogával. A szerződéssel össze nem függőnek tekinthetők azok a magatartások, amelyek kifejtése a szerződéses jogviszonytól függetlenül történik. A banktitoknak minősülő adatokról a pénzügyi intézmény a szerződés megkötésével, létrejöttével, annak nyilvántartásával, a szerződésből eredő jogok gyakorlásával és kötelezettségek teljesítésével összefüggésben szerez tudomást, mely adatokat a szerződés fennállása alatt nemcsak kezelni, hanem azokat egyben időbeli korlátozás nélkül a szerződés megszűnését követően megtartani is köteles. Az MNB rendelet minden további szűkítő feltétel alkalmazása nélkül annyit rögzít, hogy a pénzintézet magatartásának összefüggésben kell állnia a szerződéssel, amiből az elsőfokú ítéletben megjelenő, a fogyasztók számára hátrányos jogértelmezés nem következhet. Az elsőfokú bíróság értelmezése azt is jelenti, hogy a jövőben a fogyasztó nem kezdeményezheti fogyasztóvédelmi eljárás lefolytatását a pénzintézet Hpt.-ben előírt, a banktitok megtartására vonatkozó kötelezettsége megsértése esetén. A felperes magatartásának minősítése szempontjából irreleváns az, hogy milyen formában (közérdekű bejelentés útján) került sor a banktitok átadására. Annak sincs jelentősége, hogy más ügyben miként döntött, még akkor sem, ha az eltérő lenne a jelen ügyben képviselt állásponttól. Az elsőfokú bíróság a Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontját tévesen alkalmazta és értelmezte, az ugyanis a panaszkénti minősítést érintő körben nem irányadó, valamint a Hpt. 288. § (1) bekezdését és az MNB rendelet 2. § (1) bekezdését szintén tévesen értelmezte azzal, hogy a Beadvány 8. pontját nem tekintette panasznak. Az elsőfokú ítélet a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdéseit sérti, mert nem reflektál az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi érvelésre, az ítéltábla végzésében meghatározott iránymutatásban foglaltaknak sem tett eleget, nem ad számot arról, hogy a panasznak tartott beadvány hogyan értékelendő a Hpt., illetve az MNB rendelet fogalmai rendszerében. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 85. § (1) bekezdését sértően nem merítette ki maradéktalanul a kereseti kérelmet a banktitok megtartására vonatkozó jogszabályi rendelkezések megsértésére, és az ezzel kapcsolatos marasztalás megállapításának jogellenes voltára történő hivatkozást érintő részében (keresetlevél II.3. pont).

[21] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a szerződés megszűnése után tanúsított magatartás nem állhat a szerződéssel összefüggésben, hiszen ekkor a szerződés már nem létezik. A banktitok pénzintézet általi átadása akkor minősül szerződéssel összefüggőnek, ha a banktitokkal kapcsolatos sérelmezett magatartás még a szerződéses viszony fennállta alatt következik be. Az adatátadás nem vonható a Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott

tevékenységek körébe sem, ezért a Hpt. alkalmazásának lehetősége, következésképpen panaszkezelési kötelezettség sem merül fel (BH2003. 159.). A sérelmezett magatartása nem a szerződéssel, vagy annak megszűnésével áll összefüggésben, illetve nem minősül az általa nyújtott pénzügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos banki magatartásnak, hanem ettől teljesen független, amely körben a Hpt. és az MNB rendelet által felállított panaszjogi szabályrendszer nem alkalmazható. A magatartást a Kbtv. által garantált joggyakorlás ténye emeli ki a Hpt., ezen keresztül pedig a panaszjogi, illetve a banktitokkal kapcsolatos szabályok hatálya alól. A bíróság az alperes által sérelmezett körben eleget tett az indokolási kötelezettségének.

[22] Az érdekelt ellenkérelmében az alperes fellebbezésével és fellebbezési ellenkérelmével egyetértett. Állította, hogy hitelintézeti panaszt nyújtott be, a felperesi álláspont elfogadása beláthatatlan következményekkel járna. Kiemelt jelentőséget tulajdonított a Kúria Pfv.VI.20.466/2017/8. számú ítéletében foglaltaknak.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[23] A fellebbezések alaptalanok.

[24] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek keretei között bírálta felül. Előjáróban az ítéltábla rögzíti, hogy jelen fellebbezéssel érintett ítéletet az elsőfokú bíróság megismételt eljárásban hozta, mely eljárásra iránymutatást kapott; e körben a másodfokú bíróság megállapította, hogy az érdekelt visszaélészerű eljárásindítási gyakorlata nem releváns tény, annak alperes általi feltárása szükségtelen, és az elsőfokú bíróság a határozatot az indokolási és tényállás-tisztázási kötelezettség elmulasztása miatt nem semmisítheti meg. Az ezt meghaladóan adott iránymutatás voltaképpen a keresetben vitatott anyagi jogi jogszabálysértések vizsgálatát írta elő, megadva a kérdések logikai sorrendjét, ezen felül azonban nem határozott meg semmilyen kötelezően követendő értelmezési keretet. Az ítéltábla a kifejtettek mentén végezve a felülbírálatot megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a releváns jogszabályi rendelkezéseket az ügy érdemét illetően megfelelően alkalmazta, ítéletében e döntése indokait részletesen és helytállóan fejtette ki, jogi álláspontjával a másodfokú bíróság az alábbiak szerint egyetért.

[25] A Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseinek sérelmét mindkét fellebbező fél hivatkozta, ezért az ítéltábla e körben érveiket együttesen bírálta el. A felperes fellebbezésben, annak valamennyi pontjával kapcsolatban jogszabálysértésként jelölte meg a Pp. 346. § (5) bekezdését anélkül, hogy az indokolás elmaradását vagy súlyos, a döntés okának megismerhetetlenségével járó hiányosságát állította volna; míg az alperes szerint az elsőfokú bíróság a Hpt. 288. § (1) bekezdését és az MNB rendelet 2. § (1) bekezdését nem értelmezte. Az előadott eljárásjogi jogszabálysértés értékelési kereteit a Kúria több döntésében (Kfv.VII.38.374/2019/6., Kfv.VII.37.230/2020/4.) kijelölve rámutatott: az, hogy a felperes számára esetlegesen az indokolás nem meggyőző, azzal nem ért egyet, nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése körében – vagyis eljárási jogszabálysértés [a Pp. 346. § (5) bekezdése megsértésének] állításával – sérelmezhető, hanem a pontos anyagi jogszabályhely megsértése és annak megfelelő értelmezése körében. Az Alkotmánybíróság az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által kidolgozott elvi megközelítésen alapuló gyakorlata [7/2013. (III. 1.) AB határozat] szerint az indokolt bírói döntéshez való jog tartalmát és terjedelmét a konkrét ügy egyedi jellemzői határozzák meg: a jogvita jellege, a vonatkozó eljárásjogi szabályok és az ügy egyedi körülményei, így az ügyben előadott

kérelmek, észrevételek és a választ igénylő kérdések. Nincs olyan általános mérce, mely alapján a bíróságnak a kérelemben előadott minden egyes hivatkozást részletes érvrendszerrel kell vizsgálnia. Az indokolt bírói döntéshez való jogból „nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása.” [30/2014. (IX. 30.) AB határozat] Az Alkotmánybíróság által irányadónak tekintett [7/2013. (III. 1.) AB határozat [30] bekezdés] EJEB gyakorlat szerint elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont az Egyezmény [az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt Egyezmény] 6. cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. Az indokolási kötelezettség megsértése tehát nem állapítható meg azon az alapon, hogy a felperes szerint az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a releváns jogszabályokat.

[26] Ha az indokolás tartalmazza az alkalmazott jogszabályokat, kifejti azok értelmezést és az absztrakt jogi normát deduktív módon vonatkoztatja az ügy konkrét, a bíróság által a releváns körben megállapított tényeire, azonban annak részletezettsége, kibontása, terjedelme vagy a kereset (védirat) szerinti érvelés egyenként való megcáfolásának hiánya okán a Pp. 346. § (5) bekezdésének sérelmét nem eredményezi. Az elsőfokú bíróság ítéletében értelmezte az MNB rendelet 2. § (1) bekezdését és a Hpt. 288. § (1) bekezdését. Elemző módon ugyan nem részletezi, hogy a felek által felhozott minden egyes érvet milyen megfontolások mentén tart alaptalannak, azonban jogi álláspontja az indokolásból kitűnik: panasznak a pénzintézet szerződéssel összefüggő magatartása minősül, a felperes által a banktitkot képező személyes adatokat tartalmazó iratok Hivatalnak történő átadása a szerződéssel nem áll összefüggésben. Az elsőfokú bíróság álláspontjára vonatkozóan magyarázatot is ad: a szerződéssel való kapcsolat azért nem áll fenn, mert a kifogásolt magatartás nem tartozik a Hpt. 1. § (1) bekezdés a) pontjában sorolt tevékenységek hatálya alá. Az alperes által megjelölt okból a Pp. 346. § (5) bekezdésének sérelme nem állapítható meg, az indokolásból kitűnik a releváns jogszabály elsőfokú bíróság általi értelmezése és annak oka.

[27] A felperes előadásával szemben az ítéletből kitűnik, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint {[65] bekezdés} a panaszjog a szerződés megszűnését követően is fennáll, azonban a kifogásolt banki magatartást a szerződéssel fennálló logikai kapcsolat hiányában nem minősíti fogyasztóvédelmi panasznak. Mindebből az is következik, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az érdekelt a szerződés és az ügyféli pozíció megszűnését követő pénzintézeti magatartás miatt is terjeszthet elő panaszt, hiszen amennyiben kizárólag a szerződés fennállása alatt az ügyféllel szemben tanúsított magatartás lehetne a panasz alapja, szükségtelen lett volna a szerződés és a kifogásolt magatartás közötti kapcsolat vizsgálata.

[28] Az anyagi jogi kérdések vizsgálatát megelőzően értékelte az ítéltábla az alperesnek a Kp. 85. § (1) bekezdésének megsértésre vonatkozó kifogását, továbbá a felperesnek az elsőfokú ítélet indokolásban rögzítendő további megállapításokra vonatkozó azon kérelmét, mely szerint a Hivatalnak átadott adatok titkos jellege megszűnt, valamint, hogy a Bejelentés nem tartozik a Hpt. tárgyi hatálya alá, illetve amiatt őt nem érheti hátrány.

[29] A kereset alapján a bíróság által vizsgálандó jogkérdéseket sorrendben egymásra épülő, több feltétel határozza meg. Az elsőfokú bíróságnak elsőként azt kellett vizsgálnia a kereset alapján, hogy fogyasztóvédelmi eljárásnak van-e helye, amennyiben az eljárás megindítható és lefolytatható, abban kellett állást foglalnia, hogy az ideiglenes intézkedés kizárja-e a felperes panaszkezelési kötelezettségét. Csak ezt követően vált szükségessé annak értékelése, miszerint a Beadvány 8. pontja az Hpt. és az MNB rendelet fogalmi rendszere szerint panasznak minősül-e, valamint az eljárás megszüntetésének van-e helye. A panaszként való minősítés első logikai lépcsőfoka annak megállapítása, hogy a szerződést követő, a volt

ügyféllel szembeni pénzügyi magatartás kifogásolása – annak kronológiája miatt – lehet-e panasz tárgya, ha pedig ez lehetséges, akkor vizsgálható csak a szerződés és magatartás közti összefüggés. Amennyiben a kifogás tárgya nem a felperes és az érdekelt közti korábbi szerződéssel függ össze, a panasz nem felel meg a jogszabályi definíciónak, így a felperes az egyéb anyagi jogsértésre vonatkozó kereseti állításai nem értékelhetők. Amennyiben valamely korábbi feltétel hiánya miatt a felperes marasztalása jogszabálysértő, a további feltételeket a bíróság nem vizsgálhatja, azokat nem minősítheti, hiszen az nem lehet fogyasztóvédelmi hatóság eljárás tárgya, így arra az alperesnek sincs hatásköre. Ha egy előfeltétel hiánya az alperes eljárását kizárja, akkor a többi feltétel vizsgálata hipotetikus, ami nem a jogvita eldöntését, hanem elméleti jogértelmezést jelent, amely a jogbiztonságot és az ítélet hatályának megítélést kétségessé teszi, mert nem lenne egyértelmű, hogy a bíróság érdemben mely kérdéseket döntött el kötőerővel, melyek hivatkozhatók más perekben vagy hatóságok előtt, illetve olyan kérdésben döntene, melyre hatásköre nincs, az alperes tehát a Kp. 85. § (1) bekezdésének sérelmére alaptalanul hivatkozott.

[30] A Kp. 85. § (1) bekezdése a bíróság érdemi döntésének korlátját határozza meg, a Kp. 86. § (1) bekezdése pedig az ítélet teljességére vonatkozóan tartalmaz szabályozást, mely azt a kötelezettséget is jelenti a bíróság számára, hogy a keresetet kimerítse, vagyis, hogy valamennyi kereseti hivatkozását elbírálja, és az arra vonatkozó érvelését a jogerős ítélet indokolásában megjelenítse. A másodfokú bíróság a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet felülbírálatát és nem a kereset elbírálását végzi. Amennyiben az elsőfokú bíróság valamely kereseti kérelemről nem döntött, a jogszabálysértés nem az ítélet indokolásának a másodfokú bíróság által történő kiegészítésével, hanem megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság által orvosolható, a másodfokú bíróság a jogorvoslati eljárásban nem veheti át az elsőfokú bíróság kötelezettségét [Kfv.VI.35.806/2012/8., Kfv.VI.35.053/2013/5., Kfv.VI.35.026/2013/5., Kfv.V.35.515/2018/9.]. Az ítélet indokolásának másodfokú bíróság által történő kiegészítésére és további megállapítások megtételére vonatkozó fellebbezési rész körében a felperes eljárásjogi jogszabálysértést nem jelölt meg, az anyagi jogi jogsértések vizsgálta pedig csak akkor lehetséges, ha arról az elsőfokú bíróság döntött. A fellebbezés elbírálása során annak van jelentősége, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott határozatot a Kp. 108. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezés keretei között, az abban felhozott indokok alapulvételével vizsgálhatja felül. A Kp. 99. § (1) bekezdése, 100. § (2) bekezdés b) pontja és 104. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási bírósági eljárásban a fellebbezési kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél milyen bírósági döntést kér. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek hiánya vagy fogyatékossága esetén a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit (Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében (a továbbiakban: BHGY) közzétett Kf.VII.39.673/2020/7. számú határozata). A pontos jogszabályhely megjelölése, ekként a felülbírálat kereteinek meghatározása a fellebbező fél kötelezettsége. A kereseti kérelmek egy része elbírálásának elmaradásával az indoklás hiányosságára vonatkozó kifogás a Kp. 86. § (1) bekezdésének a sérelmét jelenti, melyet a felperes nem jelölt meg és arra vonatkozó érvelést nem adott elő. Mindezek alapján az ítéltábla a másodfokú eljárásban – túl azon, hogy ezen kérdések vizsgálata a jogvita elbírálása szempontjából irreleváns is – a banktitok minősítésre, a közérdekű bejelentés Hpt.

hatálya alá tartozására és a bejelentő immunitására vonatkozó fellebbezési érvelést nem vizsgálhatta.

[31] Az Mnbtv. 81. § (1) bekezdés a) pontja szerint az alperes a fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító rendelkezések betartását ellenőrzi.

[32] A felperes által felhozott szakirodalmi álláspont és a Pécsi Ítéltábla Pf.20.096/2018/4. számú ítélete nem vehető figyelembe értelmezési segédletként, mert abban a fogyasztói jogok körét nem az alperes hatáskörének megállapítása vonatkozásában értelmezték. Az alperes hatásköre nem a Ptk., hanem az Mnbtv. 81. § (1) bekezdés a) pontjából következik, melyből nem olvasható ki olyan szűkítő értelmezés, amit annak a felperes tulajdonít. Az alperes fogyasztóvédelmi hatáskörében minden, a fogyasztókkal szemben tanúsítandó, a felsorolt jogszabályokban meghatározott kötelezettség teljesítésének megtartását ellenőrizheti. Mindez az Mnbtv. szövegéből következik, hiszen nem a fogyasztóvédelmi jogok megsértésének ellenőrzését teszi az alperes kötelezettségévé, hanem ettől eltérő kifejezést használ, ami nyilvánvalóan nem azonosítható a felperes értelmezésével (az alperes kizárólag a fogyasztókat megillető jogok megtartását ellenőrizheti, azonban a panasztétel joga és a banktitok megtartása nem csak a fogyasztót, hanem minden ügyfelet megillet). Az Mnbtv. nem kifejezetten a „fogyasztóvédelmi rendelkezések” teljesítésének ellenőrzése körében telepít hatósági hatáskört az alperesre, hanem a fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettséget megállapító rendelkezések megtartásának ellenőrzése tekintetében, mely nem esik egybe a Ptk.-ban meghatározott, szűk értelemben vett fogyasztói jogokkal. A panasztétel joga, a banktitok védelme nem kizárólag fogyasztói jog, az a pénzügyi intézmény minden ügyfelét megilleti, azonban az alperes Mnbtv. 81. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hatásköre nem a kizárólagos fogyasztói jogokon alapuló kötelezettségek megtartásának ellenőrzésére vonatkozik, hanem általánosságban minden olyan jog alapján a pénzügyi intézményt terhelő kötelezettségekre, melynek jogosulti oldalán fogyasztó áll. A perbeli esetben az alperes a felperest a panaszra való válaszadási és a banktitok megtartására vonatkozó kötelezettség megsértése miatt szankcionálta. Az alperes hatáskörének megállapítása körében nem releváns annak kérdése, hogy a panasztétel joga és a banktitok védelme tartalmilag szűken vett fogyasztói vagy valamennyi ügyfelet megillető jog.

[33] A panaszjog általános fogyasztóvédelmi jog, mely megjelenik a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvényben is, mely jogosultságot az Mnbtv. valamennyi ügyfélre kiterjeszt. A pénzügyi intézmények esetén e jog ügyfelekre való kiterjesztése nem járhat azzal az értelmezéssel, hogy ezzel a panasztételi jog mint a „fogyasztóval szemben tanúsítandó magatartásra vonatkozó kötelezettség” megszűnik. A panasz fogyasztói jog, az alperes ellenőrzési jogköre minden olyan tárgyra kiterjed, melyet a fogyasztóval szemben is köteles a pénzügyi intézmény tanúsítani, függetlenül attól, hogy az adott jog nem természetes személy ügyfelet is megillet. A jogszabály a hatáskör terjedelmét nem a fogyasztói jogok köréből kiindulva határozza meg, hanem minden olyan kötelezettség teljesítése ide tartozik, melynek jogosultja fogyasztó, a jogszabály a hatáskör terjedelmét a jogosultság személyi és nem tárgyi oldala felől közelítve definiálja. A jogalkotói cél pedig a piacfelügyelet és az ügyfelek széles körének – köztük a fogyasztóknak – a védelme, tehát a törvény céljával szemben a szűkítő értelmezés ellentétes.

[34] A panasztételi jogot érintően fennálló alperesi hatáskört támasztja alá a pénzügyi fogyasztóvédelmi szabályozás rendszere, hiszen a Korm. rendelet 2. § (7) bekezdése alapján a fogyasztót tájékoztatni kell arról, hogy a panasz elutasítása, és fogyasztóvédelmi rendelkezések megsértése esetén az alperesnél fogyasztóvédelmi eljárást kezdeményezhet.

[35] A Hpt. 161. § (1) bekezdése alapján a banktitok megtartásának kötelezettsége a pénzügyi intézményt minden ügyféllel, így a fogyasztónak minősülő magánszeméllyel szemben is

terheli, annak megtartását az alperes fogyasztóvédelmi hatáskörében jogosult ellenőrizni. A pénzügyi fogyasztóvédelmi tárgyú tudományos művek is a fogyasztóvédelem körébe sorolják a bankitok védelmét [Nagy Zoltán – Csák Csilla: „A pénzügyi fogyasztóvédelmi jog, különös tekintettel a közpénzügyi szabályozásra” Miskolci Jogi Szemle, 2021/1., különszám, 231-232. oldal; Veres Zoltán: „A pénzügyi fogyasztóvédelem egyes alapkérdései”, Wolters Kluwer Hungary, 2019, 45-46. oldal, 78. lábjegyzet.)].

[36] A Hpt. 288. §-a pénzintézet számára kötelezővé teszi a panaszok befogadását, azok kezelését, a Korm. rendelet és az MNB rendelet tartalmazza a panaszkezelés részletszabályait, a felperes tehát a panasz befogadására és megválaszolására jogszabály alapján köteles. Az ideiglenes intézkedéssel érintett polgári perben a felperes – az érdekelt valótlan tényállításai és indokolatlanul sértő, bántó, lealázó véleménynyilvánításai miatt – a jóhírneve sérelmének megállapítását és az érdekelt további jogsértéstől való eltiltását, a jogsértés abbahagyására kötelezését kérte. Az ideiglenes intézkedés rögzítette, hogy a „felperes az intézkedés elrendelése iránti kérelmét – nem tekintve a sérelemdíj iránti igényt – a kereseti kérelmével egyezően adta elő”, valamint „az alperes általában véve nem volt eltiltható a felperes irányába tehető nyilatkozatoktól, ugyanakkor a megállapított kötelezettség az alperes eddigi nyilatkozatait is figyelembe véve, tartalmi szempontból széles értelmezési lehetőséget teremt.” A régi Pp. 156. § (1) bekezdése szerint ideiglenes intézkedéssel a kereseti kérelemben, illetve az ideiglenes intézkedés iránti kérelemben foglaltak teljesítése rendelhető el. Az ideiglenes intézkedés tartalmát a jogvitára vonatkozó anyagi jogszabályok rendelkezései határozzák meg, csak olyan ideiglenes intézkedés iránti kérelem teljesíthető, mely meghozatalának a jogvita elbírálására irányadó anyagi jogszabályok szerint helye van. A felperes a polgári jogi útra tartozó keresetében és az ideiglenes intézkedés iránti kérelmében a végzés tanúsága szerint a személyiségi jogi jogvédelem körébe eső jogsértések megállapítását, a jogsértéstől való eltiltását kérte, nem pedig azt, hogy az érdekeltet a Hpt. 288. § (1) bekezdése által biztosított fogyasztóvédelmi panasztételi jogának gyakorlásától való tartózkodásra kötelezze. Így az ideiglenes intézkedés az érdekeltet nem a fogyasztóvédelmi panasztételi jog gyakorlásától, hanem minden olyan más jognyilatkozat megtételétől való tartózkodásra kötelezi, mely a felek közötti korábbi szerződéses viszonnal kapcsolatos.

[37] A panasztételi jog ideiglenes intézkedéssel való teljes kizárására vonatkozó állásponttal szemben kiemelendő az érdekelt által felhívott, a Kúria Pfv.VI.20.466/2017/8. számú ítéletében megjelenő értelmezés, mely szerint a Hpt. által szabályozott panaszjog önálló jogintézmény, az ügyfelet védő, a válaszhoz való jogot is magában foglaló jog, a pénzügyi intézmény számára törvényi kötelezettség, számára polgári jogi igényként polgári perben érvényesíthető alanyi jogot sem teremt. A polgári perben eljáró legfőbb bírói fórum szerint az érdekelt panaszjogának gyakorlása nem zárható ki a joggal való visszaélés esetén sem, mert a pénzügyi intézménynek – a vele szemben tett panaszok kapcsán – nincs olyan alanyi joga, mely akár az ilyen módon gyakorolt panaszjoggal szemben védelemben részesíthető.

[38] A fogyasztó panaszjoga gyakorlásának keretében tett nyilatkozata tartalmi vizsgálat nélkül nem minősíthető jogsértő nyilatkozatnak. Panasznak nem minősülő nyilatkozat egyébiránt nem teremt panaszkezelési kötelezettséget, az MNB rendelet 5. § (2) bekezdése ismételt azonos tartalmú panasz felmerülése esetén nem a panaszjogtól való megfosztással, hanem a korábbi válaszlevélre való hivatkozás lehetővé tételével enyhíti a panaszkezeléssel járó terheket.

[39] Az ideiglenes intézkedés alapján tehát az érdekelt általánosságban nem volt elzárható a panasztételi jogának gyakorlásától, mivel az őt elsősorban a személyiségi jogi jogsértő, a korábbi szerződéses jogviszonnyal összefüggő nyilatkozatoktól való tartózkodásra

kötelezte, tehát abból a felperes vele szembeni panaszkezelési kötelezettségének hiánya nem vezethető le. A Hpt. 288. § (1) bekezdése szerint a felperesnek a panasztétel jogát biztosítania kell, az ideiglenes intézkedés – annak indokolásából is kiolvashatóan – nem mentesíti a pénzügyi intézményt ezen kötelezettsége alól.

[40] A felperesnek az érdekelt panaszát tartalmazó nyilatkozatának jogszabályba ütköző jellegére, semmisségére vonatkozó érvelése irreleváns, hiszen a jelen ügyben vitatott panasz megtételétől az ideiglenes intézkedés alapján az érdekelt nem volt köteles tartózkodni, a fogyasztóvédelmi jogvédelem körébe tartozó panasz nem ütközik a régi Pp. 156. § (1) bekezdésébe, az azt tartalmazó nyilatkozat nem lehet semmis.

[41] Az Mnbvt. 81. § (3) bekezdése alapján a fogyasztóvédelmi eljárás kérelemre történő megindításának feltétele, hogy a fogyasztó a szolgáltatónál azonosításra alkalmas tartalommal panaszt tegyen, és a pénzügyi intézmény azt ne válaszolja meg, vagy a panasz kivizsgálása ne a pénzintézetre vonatkozó szabályok szerint történjen, vagy a válasz alapján fogyasztói jogsértés vélelmezett. A fogyasztóvédelmi eljárás útján történő jogérvényesítés megelőző, kötelező lépcsőfoka a panasz előterjesztése a pénzintézetnél annak érdekében, hogy a szolgáltatás nyújtója orvosolja az esetleges jogsértést. Az alperes csak azt vizsgálja, hogy a szolgáltató a panaszt jogszerűen kezelte-e, a fogyasztóvédelmi előírásokat betartotta-e, a panaszban nem említett kifogás nem vizsgálható. A panasz tartalma rögzíti, hogy a fogyasztó a pénzintézet mely magatartását, milyen körben és okból sérelmezi, a fogyasztóvédelmi eljárás megindításának is csak ebben a terjedelemben van helye, a fogyasztó az eljárásindító kérelmében a panaszhoz képest igényét szűkítheti, azonban a kérelmében nem terjeszthet elő olyan sérelmet (tartalmában, időszakot érintően stb.), melyet a panasz nem tartalmazott. Az Mnbvt. 81. § (3) bekezdésének nem az a lényege, hogy a panasznak és a kérelemnek „teljes átfedésben” kell állnia, hanem az, hogy fogyasztóvédelmi hatósági eljárás csak olyan sérelem kapcsán indítható, melyet előzetesen a pénzintézet panaszkezelés keretében megvizsgált, kivéve, ha az előterjesztett panaszra nem adott választ. Az alperes a perbeli esetben a panaszra adott válasz elmaradása miatt marasztalta el a felperest, a kérelemben az érdekelt nem a panasz érdemi elintézésére vonatkozóan emelt jogszerűségi kifogást. A felperes panaszkezelése hiányában a kérelemben elegendő volt azt előadni, hogy az érdekelt panaszt tett, melyre a felperes nem adott választ, így a panaszban előadott érdemi kifogás felperes általi elintézése érdemben fogalmilag nem volt vitássá tehető, ezért a kérelem és a panasz átfedése tényének vizsgálata nem lehetséges, ezért nem releváns.

[42] Az alperes a fellebbezésében – a felperessel szemben – helytállóan érvelt azzal, hogy a panasz minősítése szempontjából lényegtelen azok időpontja, mert a szerződés megszűnését követő felperesi magatartások tekintetében is van helye panasznak. Az MNB rendelet 2. § (1) bekezdésében a közbeékelte mondarészben sorolt időbeli szakaszok a szolgáltató magatartására vonatkoznak, azt határozzák meg, hogy mely időpontokban tanúsított szolgáltatói magatartások esetén van helye panasznak. A kifogás tárgya a szolgáltató magatartása, tevékenysége vagy mulasztása lehet, mely esemény különböző időszakokhoz kapcsolódhat: a szerződéskötést megelőzően (pl.: tájékoztatás hiánya, félrevezető információ); a szerződés megkötésekor; a szerződés fennállása alatt (pl.: téves tranzakció, hibás számítás); a szerződés megszűnésével vagy azt követően (pl.: végső elszámolás hibája) tanúsított szolgáltatói magatartásra. A szabály kifejezetten kimondja, hogy a panasz tárgya lehet a megszűnést követően tanúsított magatartás is, ha az a korábbi jogviszonnyal kapcsolatos. A fogyasztóvédelmi panasz előterjesztése a pénzintézetnél nem korlátozódik a szerződés fennállásának idején tanúsított magatartásra. A szabály világosan kimondja, hogy a szolgáltató köteles kivizsgálni és megválaszolni az ügyfél panaszát mindazon magatartás, tevékenység vagy mulasztás vonatkozásában, amely a szerződés

előkészítésével, létrejöttével, fennállásával, megszűnésével vagy azt követően történt, és összefügg a szerződéssel. A jogviszony megszűnését követően is tanúsíthat olyan magatartást a pénzüintézet, ami összefügg a szerződéssel, így a panaszjog kiterjesztése a megszűnés utáni időszakra biztosítja, hogy a pénzüintézet teljes körű felelősséget viseljen a fogyasztóval szemben. Ha az MNB rendelet kizárólag a fennálló szerződés alatti magatartásra korlátozná a panasz lehetőségét, a megszűnés után bekövetkező sérelem nem lenne panasz útján orvosolható, ami ellentétes az Mnbtv. fogyasztóvédelmi céljával. A szolgáltató felelőssége nem ér véget a szerződés megszűnésével, hanem az azt követő, a már megszűnt jogviszonyból eredő magatartásra is kiterjed.

[43] Az MNB rendelet alapján tehát panasznak helye van a szerződés megszűnését követően tanúsított szolgáltatói magatartással szemben, amit értelemszerűen olyan fogyasztó is előterjeszthet, akinek a pénzüintézettel fennálló szerződése már megszűnt, a panasz önmagában az időbelisége alapján nem minősíthető. A pénzüintézet volt ügyfele is kifogás tárgyává teheti a pénzüintézet szerződést követő magatartását, akinek a számára biztosítani kell a panaszkezelést, melybe beletartozik a panasz megválaszolása.

[44] Alapvetően érvelt viszont azzal az alperes, hogy a felperes kifogásolt magatartása a szerződéssel összefügg. A panasz az MNB rendelet definíciója szerint olyan ügyfél általi kifogás, amely a szolgáltató magatartására, tevékenységére vagy mulasztására vonatkozik, és amely a szerződés létrejöttét megelőzően, fennállása alatt, vagy a megszűnését követően a szerződéssel összefüggésben merül fel.

[45] A panasz fogalmát meghatározó jogszabály a fogyasztóvédelmi szabályozás rendszerében értelmezendő. A fogyasztói panasz intézményének célja az, hogy az ügyfél mint – tájékozottságát, pénzügyi ismeretei hiányosságát, gazdasági erejét, érdekérvényesítési képességét, a szerződés feltételeinek meghatározását tekintve – gyengébb fél a bankkal szemben közvetlen, gyors és hatékony jogvédelmet kapjon olyan helyzetekben, amikor a pénzüintézet által nyújtott szolgáltatásra vonatkozó szerződés létrejött, fennállása vagy megszűnése során a szolgáltató magatartását sérelmesnek tartja. A fogyasztóvédelmi panaszkezelés kifejezetten a szerződéses jogviszonyból eredő, a pénzüintézetet a szerződés alapján terhelő kötelezettségek jogszerű teljesítésének kikényszerítésére és az az ügyfél szerződés teljesítésével összefüggő jogainak a bankkal szembeni kiegyensúlyozására hivatott. A fogyasztóvédelmi jog a szerződő felek közötti erőegyensúly helyreállítása érdekében különböző eszközökkel beavatkozik a felek közötti jogviszonyba.

[46] Ezzel szemben a jelen ügyben kifogásolt magatartás – a banktitok hatóság részére történő átadása – nem a korábbi szerződés teljesítéséhez vagy megszűnéséhez, hanem egy, a szerződéstől függetlenül indított közérdekű bejelentéshez kapcsolódik. A felperes ezen magatartása nem a fogyasztói jogviszony egyensúlytalanságából, a bank szolgáltatásának igénybevételeből származó jogsérelemet vet fel, hanem attól függetlenül keletkező igény érvényesítésével kapcsolatos.

[47] Az alperes szerint a banktitok átadása azért áll összefüggésben a szerződéssel, mert a banktitok maga a szerződésből fakad, annak hiányában nem létezne, melynek megtartására a felperes időkorlát nélkül köteles. Ez azonban csupán formális-logikai kapcsolat, amely önmagában nem elegendő a panaszfogalom betöltéséhez, mert a fogyasztóvédelmi jog funkciója nem az, hogy minden, valaha a szerződés révén keletkezett adat vagy körülmény felhasználását a fogyasztóvédelmi szabályozás tárgykörébe vonja, hanem az, hogy az ügyfelet a szerződésből eredő, azzal közvetlenül összefüggő szolgáltatói magatartásokkal szemben védje. A Bejelentés részeként a banktitok átadása nem a szerződést megelőző előkészítéssel, annak teljesítésével, megszűnésével, a szerződésből származó jog érvényesítésével, kötelezettség kikényszerítésével kapcsolatos szolgáltatói magatartás, hanem egy elkülönült eljárásban alkalmazott bizonyítási cselekmény.

[48] Másként fogalmazva: a fogyasztóvédelmi panasz rendeltetése az, hogy az ügyfél a bankkal szembeni fogyasztói minőségéből eredő érdeksérelmét orvosolja. Amikor azonban a bank a volt ügyféllel szemben a szerződéstől elkülönülő igényét érvényesíti, az ügyfél már nem fogyasztóként áll szemben a bankkal, ami funkcionálisan kívül esik a fogyasztóvédelem körén.

[49] A volt ügyfél kifogása – bár banktitok átadására vonatkozik, amely valóban a korábbi szerződésből eredeztethető – nem minősül jogszabály szerinti panasznak, mert hiányzik a fogyasztóvédelmi panasz intézménye céljával való kapcsolat. A panaszkezelési kötelezettség ebben a körben nem alkalmas a fogyasztóvédelem funkciójának betöltésére, hiszen a banki magatartás nem a megszűnt szerződésből fakadó, a szolgáltató-ügyfél egyensúlytalan pozíciójából eredő ügyfélhátrányt okoz. A banktitok átadása elszakad a korábbi szerződéstől abban az értelemben, hogy az nem a szerződés teljesítésével vagy megszűnésével, a szerződésből származó igények elszámolásával kapcsolatos magatartás, hanem a szerződéshez nem kötődő eljáráshoz kapcsolódó cselekmény, így a pusztán logikai kapcsolat („szerződés nélkül nem létezne a banktitok”) nem teremti meg a szerződés és a magatartás jogszabályi definíció szerinti összefüggését. Mindez nem érinti a felperes banktitok védelmére vonatkozó kötelezettségének fennállását, valamint annak megsértésének vizsgálata a perbeli esetben a fogyasztóvédelmi hatáskörében eljáró alperesnek nem tartozik hatáskörébe.

[50] A fent írtak miatt az elsőfokú bíróság jogszerűen semmisítette meg az alperes határozatát és kötelezte őt új eljárásra, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[51] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) és (2) bekezdései értelmében az alperest kötelezte a felperes által az ellenkérelme vonatkozásában igényelt perköltség megfizetésére. Mindkét fél a fellebbezések aseptalansága okán részleges pernyertes a másodfokú eljárásban, azonban az alperes kizárólag a fellebbezése, a felperes az ellenkérelme tekintetében is igényelt perköltséget, ezért az alperes köteles a felperes által igényelt perköltség részbeni megtérítésére. Az érdekelt által támogatott alperes részben pernyertesnek tekinthető, ezért az érdekelt által igényelt perköltség megfizetésére a másodfokú bíróság a Kp. 35. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felperest kötelezte. A felperest és az érdekeltet megillető perköltség mértékét a Pp. 81. § (1)-(2), (5) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint – a fellebbezések benyújtásának időpontjára tekintettel alkalmazandó – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (II. 9.) IM rendelet 1. § (3) bekezdésére, 3. § (1) bekezdéseire figyelemmel állapította meg.

[52] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés h) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 48. §-a alapján meghatározott (8.000 forint) összegű fellebbezési illetéket a felperes a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján megfelelő eltéréssel alkalmazandó, a Pp. 101. § (1) bekezdése, valamint 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az állam javára az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételei számla javára. A fizetendő illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé, figyelemmel a Pp. 358. § (2) bekezdésére is. Az illeték megfizetése során a közleményben fel kell tüntetni a Fővárosi Ítéltáblát, a bíróság ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pont]. Amennyiben a felhívásnak a kötelezett megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Itv. 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított teljes személyes

illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[53] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. szeptember 9.

dr. Kecskés Zsófia s.k.	dr. Farkas Ervin s.k.	dr. Szeles Balázs György s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró